

19. března: Slavnost svatého Josefa, snoubence Panny Marie

VSTUPNÍ ANTIFONA Srov. Lk 12,42

Hle, služebník věrný a prozíravý, kterého Pán ustanovil nad svou rodinou.

Uvedení do bohoslužby

Dnes jsme se tu shromáždili o slavnosti svatého Josefa. Je to dávno, co žil, ale stále je všem mužům, a nejen jim, vzorem ideálního mužství, ale i lidství. Nebyl to hrdina velkých událostí, nýbrž byl to muž všedního dne, ale byl také člověkem činu. Nejprve se poohlédněme každý sám na sebe: jak je to s našimi mužnými a lidskými ctnostmi?

Nebo:

Svatý Josef pocházel z královského rodu Davidova a v evangeliu je nazýván spravedlivým mužem. Byl Bohem vyvolen za snoubence Panny Marie. V jejich ctnostném manželství jim byla pojátkem Boží láska, která je obdařila zázračně počatým plodem, který se stal naší spásou. Jejich život nebyl snadný, ale naopak, protože ke spáse cesta pohodlím nevede. Přesto je plná radosti, neboť je to cesta víry, plná lásky a života ve spojení s Bohem. Svátý Josef zemřel v Nazaretě ještě před veřejným vystoupením Pána Ježíše.

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Všemohoucí Bože, tys povolal svatého Josefa, aby už od počátku chránil dílo našeho vykoupení; dej, ať tvá Církev s jeho pomocí věrně plní svůj úkol při uskutečňování díla spásy. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Uvedení do 1. čtení

Naslouchejme teď, jak prorok Nátan slibuje králi Davidovi, že Hospodin mu postaví dům, který bude trvat na věky. Tenkrát tomu stěží rozuměl, ale my dnes už víme, jak se to naplnilo: tím domem na věčné časy je Ježíšova Církev.

1. ČTENÍ 2 Sam 7,4–5a.12–14a.16 *Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida.*

Čtení z druhé knihy Samuelovy.

Hospodinovo slovo se ozvalo k Nátanovi: „Jdi a řekni mému služebníku Davidovi: Tak praví Hospodin: Až se naplní tvé dny a uložíš se ke svým otcům, vzbudím po tobě potomstvo, které vzejde z tvých útroby, a upevním jeho království. Postaví dům mému jménu a já upevním jeho královský trůn navěky. Já mu budu otcem a on mi bude synem.

Tvůj dům a tvé království potrvá přede mnou navěky, tvůj trůn bude pevný navždy.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Ži 89,2–3.4–5.27 + 29 Odp.: 37

Odp.: Jeho potomstvo potrvá navěky.

Na věky chci zpívat o Hospodinových milostech, - po všechna pokolení hlásat svými ústy tvou věrnost. - Řekl jsi totiž: „Navěky je založena milost.“ - Na nebi jsi upevnil svou věrnost.

Odp.

„Smlouvu jsem sjednal se svým vyvoleným, - přísahal jsem Davidovi, svému služebníku: - Na věky zajistím tvůj rod - a tvůj trůn zbuduji na všechna pokolení.

Odp.

On mě bude vzývat: Ty jsi můj otec, - můj Bůh a skála mé spásy. - Navěky mu zachovám svou milost, má smlouva s ním platit nepřestane.“

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Svatý apoštol Pavel nám teď dává za vzor Abrahámovu víru. Abrahám uvěřil Božímu zaslíbení. I svatý Josef důvěřoval Božímu slovu. Jak mu my důvěřujeme?

2. ČTENÍ Řím 4,13.16–18.22 *Uvěřil, ačkoli už nebylo naděje.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři a sestry!

Abrahámovi a jeho potomstvu se dostalo zaslíbení, že bude dědicem světa, ale ne v závislosti na zákoně, nýbrž proto, že byl ospravedlněn na základě víry.

A proto se člověk stává dědicem na základě víry, a tím z milosti, poněvadž tak je ono zaslíbení jisté pro všechny, potomky, a to nejen pro ty, kteří mají Zákon, ale i pro ty, kteří mají víru jako Abrahám. Vždyť on je naším společným otcem – jak to stojí v Písmu: ‚Ustanovil jsem tě za otce mnoha národů‘ – před Bohem, kterému on uvěřil, že oživuje mrtvé a volá k bytí to, co není. Ačkoli už

nebylo naděje, on přece doufal a uvěřil, že se stane otcem mnoha národů, protože mu bylo řečeno: ‚Tak četné bude tvé potomstvo!‘

A proto ‚mu to bylo uznáno za spravedlnost‘.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM ŽI 84,5

(Aleluja.) Blaze těm, kdo přebývají v tvém domě, Pane, - stále tě mohou chválit. (Aleluja.)

Uvedení do 3. čtení

„Josef udělal, co mu bylo přikázáno.“ Touto větou se v evangeliu chválí Josefova velikost.

EVANGELIUM Mt 1,16.18–21.24a *Josef udělal, jak mu anděl Páně přikázal.*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Jakub byl otec Josefa, muže Marie, z které se narodil Ježíš, nazývaný Kristus.

S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Ale dříve než spolu začali bydlet, ukázalo se, že počala z Ducha svatého. Protože její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vydat pohaně, rozhodl se tajně se s ní rozejít.

Když už to chtěl udělat, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů.“

Když se Josef probudil ze spánku, udělal, jak mu anděl Páně přikázal.

Slyšeli jsme slovo Boží.

PŘÍKLAD MUŽE JOSEFA

Jeden spisovatel napsal, že mnozí světci zakusili víc příkoří od svých životopisců, než za života od svých pronásledovatelů. Svatému Josefovi vsutku ubližují jeho ctitelé nad míru. O jeho stáří, podobě a vzhledu se zprávy nezachovaly a zřejmě se nikdy nenajdou. Máme tu tedy volné pole pro svou představivost: můžeme si ho představovat, jak chceme. Čím to tedy je, že jeho nejvěrnější ctitelé mu napořád dávají podobu nejméně sympatickou? Že z něj dělají vetchého starce místo mužné hlavy rodiny? Tato ničím nepodložená představa se tak vplížila do všeobecného povědomí, že to vyvolalo bouři nevole,

když se před časem našel malíř, který Josefa namaloval jako mladého jinocha, mužného a krásného, patřičný protějšek šestnáctileté dívky Marie a patřičný důkaz jejího dobrého vkusu.

Představa Josefa jako dohasínajícího starce je falešná. Máme plné právo vidět Josefa a Marii jako mladé a milující se snoubence a manžele. Kdyby si Maria vybrala muže z vypočítavosti, z rozumu, nebyli by spolu dokázali přestát všechny zkoušky, které prodělali. Jen proto, že Josef měl Marii moc rád, dokázal jí dál důvěřovat, když všechno mluvilo proti ní. Jen z hluboké lásky může vyrůst tak velká důvěra. A nebyl to jediný otřes v Josefově manželství, ta počáteční nejistota o dítěti, jehož nebyl otcem. Hrnuly se na něj katastrofy a nejistoty jedna za druhou. Tolik pronásledování, útěk do ciziny, všude kolem samé vraždy. K tomu stálá hrozba finanční nezajištěnosti. Tento muž Josef zažil všechno, co známe i my v dnešních dobách.

Proto může být svatý Josef právem patronem i dnešních lidí. Byl ze stejného masa a krve. Jeho život odpovídal našemu životu. Jeho zkoušky byly stejné, jako jsou naše zkoušky. Nic by nám nebyl platný svatý patron s pozlacenou řízou, s tváří nad svět povýšeného anděla a studenýma nohama starce nad hrobem. Josef byl muž, který žil ze své víry. Celá jeho rodina žila z víry. Josef věřil Marii. Jak ji musel mít rád, jak na ni musel být hrdý, že jí tolik věřil! I Maria věřila Josefovi. Jak jej musela mít ráda, jak mu musela důvěřovat, že mu bez rozpaků svěřila svou čistotu a svého syna. Jak se museli mít rádi, že přes všechny ty stálé oběti a trampoty tvořili šťastnou rodinu!

Maria i Josef věřili i svému synu Ježíšovi. Nerozuměli mu vždycky; to se rodičům stává, že nerozumí vždy svým dětem, ale i když mu nerozuměli, věřili mu, že to myslí dobře, že to vše dobře dopadne. A Ježíš věřil rodičům: „Byl jim poddán,“ říká o tom Písmo svaté prostě. Každá dobrá rodina se musí stejně tak opírat o důvěru. I když jeden druhému vždy docela nerozumí, musí si přesto důvěřovat. Žádný člověk není ztracen, dokud má někoho, kdo mu důvěřuje a kdo ho má rád. Žena zůstává tak dlouho mladá, dokud ji její muž má rád. Muž tak dlouho zůstane mužným, dokud má něžnost a důvěru své ženy. A děti si tak dlouho zachovávají slunný svět a elán mládí, dokud jejich rodiče pevně věří, že dokážou i to, co ještě neumějí! Vezměme si tedy dnes příklad z Mariina muže svatého Josefa.

Povídal malý Jaroušek mamince ráno na svátek svatého Josefa: „Mami, dneska máme my chlapi svátek! Co bude dobrého k obědu?“ Maminka mu na to řekla: „Mně se zdá, že vy chlapi jste všichni stejní. Slavit svatého Josefa dobrým obědem, připíjet si, to ano, ale vzít si ze svatého Josefa příklad, na to nemyslíte!“ Jaroušek chvíli dumal, a pak řekl: „A mami, jak se to bere, ten příklad ze svatého Josefa?“ Muži, bratři, tuhle otázku bychom si měli dnes položit všichni: v čem si můžeme brát ze svatého Josefa příklad, jaké byly jeho mužné ctnosti? Dá se to říci krátce: Josef je muž činu. Je vzorem sebevlády. Je vzorem správného chování k ženě. Je pro něj charakteristické, že neřečňuje, ale jde a udělá, co je v dané situaci třeba udělat. Co se toho pořád hrne na mladého

ženáče: Jít na soupis do Betléma. Teď v zimě! Žena těhotná! Co si to ti úředníci pořád vymýšlejí? Josef jde a dělá, co je nutné udělat. Je to muž činu a ne nějakého tlachání.

Sotva se uchytí v Betlémě, zase znovu. „Utíkej do Egypta!“ Josef se nerozčiluje: „Copak si, Bože, myslíš, že je to jen tak výlet za humna?“ Zachová klid, sebevládu a dělá, co je třeba. Naše doba je velká na slova, ale malá na činy. A jak my muži, bratři? Kolik toho namluvíme, co se rozčilujeme, než něco uděláme? A Josef je také vzorem pěkného chování k ženě. Každý chlap od dvanácti roků výše to potvrdí, že to není vždycky snadné, vyjít se ženskými. Josef uvěřil Marii hned při zasnoubení a tu důvěru nic nezměnilo. Po celý život o ni pečoval s něžností, pozorností, a šetrností. Přejme si všichni, drazí bratři a sestry, abychom se stále snažili po vzoru Josefově být lidmi činu, vzorem sebevlády a pěkného chování jeden k druhému. A za to poprosme také našeho Pána.

TATÍNEK JOSEF

Svatý Josef žil v 1. století. Pocházel z královského rodu, v té době zchudlého. Byl tesařem. Zasnoubil se s Marií a když se dozvěděl, že čeká dítě, chtěl ji potají propustit, aby ji nevystavil hanbě. Ve snu se mu však zjevil anděl a řekl mu: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí lid z jeho hříchů.“ Když se Josef probudil, vzal Marii k sobě. Při sčítání lidu za císaře Augusta musel i s Marií jít do Města Betléma, odkud pocházel jeho rod, aby se tam dal zapsat. V Betlémě se Marii narodil syn Ježíš. Po jeho narození byl Josef andělem vyzván, aby uprchl s Marií a dítětem do Egypta a zachránil se tak před Herodovým pronásledováním. Když Herodes zemřel, chtěli se vrátit zpátky, ale báli se Herodova nástupce a na pokyn ve snu se usadili ve městě zvaném Nazaret.

Podle legendy byl Josef o hodně starší než Marie, ale nemusí to být pravda, nikde v Bibli se o tom nepíše. Když bylo Ježíšovi 12 let, ztratil se rodičům v Jeruzalémě a ti ho hledali, až ho našli sedět v chrámě a rozmlouvat s kněžími. Poslední zmínka o Josefovi je, když Maria říká Ježíšovi: „Synu, co jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec a já jsme tě s úzkostí hledali.“ Ve vyprávění o svatbě v Káně Galilejské už o svatém Josefovi nic není. Při Kristově ukřižování jistě nebyl mezi živými, protože jinak by Pán Ježíš nesvěřoval Pannu Marii apoštolu Janovi. Svatý Josef patří k nejvíce uctívaným církevním postavám vůbec. Je patronem bratrstev i řeholních společností; patronem manželů a křesťanských rodin; patronem dětí, mládeže, sirotků i panenství; patronem dělníků, řemeslníků, tesařů, dřevorubců a truhlářů; ochránce při pokušeních; pomocník v zoufalých situacích; patron umírajících a za dobrou smrt. A jaké mu dává umění atributy? Tesařské náčiní: jako jsou pila, sekera a úhelník, někdy i rozkvetlá hůl. Podle apokryfů byl totiž takto zvolen za Mariina muže. Často je zobrazován s

malým Ježíškem v náručí a s lilií jako symbolem čistoty; nebo jak pracuje s Ježíšem v dílně; u jesliček v Betlémě a na jiných výjevech z Ježíšova dětství.

Ze všech lidí kolem Ježíše zůstává Josef nejvíc v pozadí - právě ten, kterého Ježíš nazýval „otcem“, v dětství jistě také „tatínkem“. Žádný evangelista neuvádí nějakou řeč od Josefa. Josef mlčí a dělá, co je potřeba. Vesnický mládenec, tesař, chystá se ženit, je zasnouben. Ale než dojde ke svatbě, je snoubenka Marie těhotná. Přesto si ji vezme za ženu. Dítě přijme za syna, otcovsky se o ně stará, vzorně pečuje i o manželku. Pohlížíte na mne, muži bratři, a možná si myslíte: „Teď na nás spustí vodopád připomínek, požadavků, co všechno musíme dělat po příkladu svatého Josefa. A my jsme dnes hotoví štvanci. Denně máme víc povinností a úkolů než stačíme zvládnout. Je to tak v práci, a když přijdeme domů, je to nanovo. A ty nám tu teď budeš připomínat, abychom byli pořádnější v práci a doma laskavější k manželce, abychom pracovali ve farnosti, abychom...atd., ale já nemám čas! Já nemám už na nic víc čas!“

Ale já vám chci dnes cosi povědět právě k té vaší uhoněnosti, k vašemu věčnému nedostatku času. Ani vaše domácí rodina, ani my, vaše rodina farní, nechceme, abyste se uhonili k infarktu, abyste se uštvali k předčasné smrti. Naopak vám dnes chci dát radu, která dokáže změnit váš život, když ji přijmete. A ta rada zní: Dělej to, co dělat můžeš a co dělat stačíš. Co dělat nemůžeš, co nestačíš, s tím se netrap. Ani Bůh po tobě nežádá víc, než na co ti dal čas. A co nežádá Bůh, nemají právo žádat ani lidé. Ty měj jen ochotu a dobrou vůli udělat, nač stačíš. Jen dělej chutě a v pohodě! Uvidíš, oč lépe ti všechno půjde. Uvidíš, jak dobrým se staneš pracantem, manželem a tatínkem jako svatý Josef. Dej vám to Pán Bůh.

SVATÝ JOSEF

Svatý Josef byl Bohem vyvolenou hlavou Svaté Rodiny. Jeho povolání má význam nejen pozemský, ale dnes v něm máme nebeského patrona, jehož přímluva a důstojnost mají velikou váhu, a je i vzorem pro nás všechny. Stojí po boku své snoubenky Panny Marie a hned po ní mu náleží velká čest a úcta. Papež Pius XI. jej 8. prosince 1870 prohlásil za patrona celé Církve. Připomeňme si postavení jeho snoubenky, která ač je svrchovanou Královnou, zůstává pokornou Boží služebnicí a pochopíme, že svatý Josef, vzor spravedlivého muže, zůstává zcela v pozadí, aby více vynikli ti, kterým to více přísluší. Současná doba však stále více potřebuje oslovovat i být oslovována celou Svatou Rodinou. Svatý Josef se narodil v Betlémě. V prvních kapitolách Matoušova i Lukášova evangelia vystupuje jako potomek krále Davida, jako ženich Panny Marie a zákonný pěstoun Pána Ježíše se všemi právy a povinnostmi otce rodiny z Nazaretu. Byl tesařem v širším slova smyslu, dělníkem, který pracoval se dřevem.

Zasnoubení svatého Josefa s Pannou Marií podle židovského práva představovalo již pevnou vazbu. Tento zbožný pár měl všechny předpoklady pro šťastný společný život. Každý z nich měl své představy, které s naprostou samozřejmostí a dokonce s velkou láskou měnil, když poznal jiný Boží záměr. Panna Maria, která počala z Ducha svatého, viděla jaké problémy to bude svatému Josefovi přinášet, ale nepovažovala se za povolanou vysvětlovat Josefovi nepochopitelné početí. Když Josef viděl znaky mateřství u své snoubenky, byl zraněn o to víc, že byli dohodnuti na mimořádném zachovávání svého panenství a panictví, pro které se rozhodli dříve než byli povoláni stát se partnery. Mátl ho jen pokoj, který z jeho snoubenky vyzařoval. Postupoval dále podle svého rozumu. Jeho láska byla daleko od toho změnit se v nenávist, která by souhlasila s trestem pro Marii. Bude muset zůstat se svým trápením sám. K situaci se postavil jako spravedlivý muž, který i nadále chtěl pro Marii největší dobro a rozhodl se od ní tajně odejít.

Uklidnění Josefa se událo, když jeho zraněné smysly byly vyřazené spánkem. Lidsky bychom byli schopni se ptát, proč Bůh nechal Josefa trpět takovým omylem? A mnohá další proč, která Josefově duši byla zcela vzdálená. Ale i to, co situaci měnilo, nemohlo by člověka nechat klidným, kdyby nebyl dokonale odevzdán do Boží vůle. Josefovi se dostalo vysoké cti, důležitosti, zodpovědnosti a důvěry. Josef však nikdy nepřestal být pokorným Božím služebníkem. Z Josefových ctností mimořádně vyniká víra. Vidíme u něj, že věřit znamená připustit všechno, co přichází od Boha a někdy i všeho zanechat, všechno nechat běžet a všechno opustit. Jen nikdy nepřipustit, že by Bůh opustil toho, kdo se na něj spolehne. V tom nám má být svatý Josef vzorem. A tato víra s láskou vůči Bohu i lidem byla uskutečňována v lásce k jeho snoubence a byla základem všech dalších ctností. Josef vzal Marii k sobě, tím před zákonem uznal její dítě za své i s přijetím plné otcovské odpovědnosti. K tomu ho pověřil Bůh, když mu ústy anděla řekl, aby dal dítěti jméno; to bylo podle zákona vyhrazeno otci. Tak Josefova role překračuje roli pěstouna.

Maria a Josef mohli spolu prožívat charisma panenství i dar manželství jako zcela výjimečnou životní cestu, ale přesto to bylo skutečné manželství. A Ježíš tak měl vyrůstat v rodině, která zajišťuje normální rozvoj osobnosti dítěte. Jejich vzájemná láska byla poznamenána či spíše okrášlena úctou k Bohu, který se nacházel uprostřed nich. Všichni členové rodiny vynikali mimořádnou pokorou, kterou nestavěli na odiv světu, ale byla intimním projevem úcty odůvodněné tím, že zároveň patřila Bohu, jehož přítomnost byla jejich tajemstvím. Také dnešní křesťanské rodiny mají být živými svatyněmi Boha, uprostřed nichž ve stejné lásce mají vyrůstat děti. A tuto odpovědnost přijímají při svátosti manželství, ze které mají celý život žít, stále se sjednocovat s Bohem. Z dalších Josefových vlastností bývají uváděny spravedlnost, poslušnost a ochota ke službě. Spravedlnost je míněna především ve vztahu k Bohu. Dnes je velmi potřebné objevit znovu hodnotu prostoty a poslušnosti, respektování a láskyplného hledání Boží vůle jaké vidíme u Josefa. Svatý Josef žil ve službě

své snoubence a Božímu Synu. Stal se tak pro věřící výmluvným svědectvím, že kralovat znamená sloužit. Čteme-li evangelium, pak z dalších Josefových vlastností vyniká mlčenlivost. Mlčenlivost vyjadřující souhlas s Boží vůlí, mlčenlivost uschopňující naslouchat, mlčenlivost jejímž ovocem je pokoj.

Josefův život byl ustavičnou modlitbou. Rostl v usebranosti a v jednotě s Božím Spasitelem. Zabýval se vnějšími věcmi jen v míře nezbytné pro život Svaté Rodiny. Duše ponořená v Boha poznává dokonale sklony lidského ducha a dívá se na ně s klidným odstupem, který pramení z lásky. Všechno zahaluje milosrdenstvím. Lidé žijící s Bohem mají hluboký a bolestný soucit s tímto světem, s hříchy lidí a se zlem kolem sebe, ale tato bolest se pro ně nestává důvodem ke zlořečení ani k bědování, ale pouze soucitem. Proto Josefa můžeme mít tak dobře nejen za vzor, ale i za důvěrníka, s jehož pomocí budeme schopni stávat se lepšími. Svatý Josef byl tichý a jak se zdá většinou zůstával v pozadí. Bylo-li však třeba, dovedl bez průtahů vykonat, co od něj žádal Bůh, a nebývaly to snadné věci. Boží vůle, kterou byla cesta do Betléma, pocházela od lidí. Když byl první velký problém vyřešen, situaci zkomplikovalo římské nařízení o sčítání lidu. K tomu se přiblížil čas Mariina porodu. Josef se vydal z Galileje do Judska, do města, které se nazývá Betlém. Když tam byli, naplnily se Mariiny dny a přišla její hodina. I porodila svého prvorozeného syna, zavinula jej do plének a položila do jeslí, protože se pro ně nenašlo místo pod střechem.

Co to představovalo pro Josefa, který si zřejmě dělal iluze o svém rodišti? V nouzi využil znalost okolí a jeskynního útulku pro zvířata, který dle svých možností s největší láskou upravil pro narození největšího Davidova potomka a Spasitele světa. Pak jej přinesli ho do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu, jak předpisuje zákon Páně. V souvislosti se Simeonovým chvalozpěvem evangelista uvádí, že Ježíšův otec a matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. Ta slova se hluboce dotkla obou. Odtud se ještě zřejmě vrátili do míst, kam se jim přišli poklonit mudrci. A v zápětí, když mudrci odešli, Hospodinův anděl se ukázal Josefovi ve snu a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uprchni do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu; neboť Herodes bude hledat dítě, aby je zahubil.“ On tedy vstal, vzal v noci dítě i jeho matku a odešel do Egypta. Ta událost způsobila Josefovi mnoho starostí. Vidíme však jak skromný muž dokázal být také velmi rozhodný, když šlo o vážné věci a plnění Boží vůle. Josef neztrácel ani chvíli a pustil se na cestu. Obvykle prostí lidé cestovali s karavanou nebo ve větší skupině s vůdcem. Směrem do Sinajské pouště jich nechodilo mnoho a Svatá Rodina utíkala před mocným pronásledovatelem, takže se nemohla ani mnoho vyptávat. Byla odkázána na svou moudrost, odvahu a zejména na Boží prozřetelnost, která si žádala velké oběti od svých vyvolených.

V Egyptě bylo více židovských kolonií, které mohly utečencům poskytnout pohostinství. Podle staré křesťanské tradice Svatá Rodina došla do osady severovýchodně od Káhiry a tam se usadila. Josef tam živil rodinu svým řemeslem. Když Herodes umřel, Hospodinův anděl se ukázal ve snu Josefovi a

řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do izraelské země, neboť již zemřeli ti, kteří ukládali dítěti o život. On tedy vstal, vzal dítě i jeho matku a vrátil se do izraelské země. Když však uslyšel, že Archelaos kraluje v Judsku po svém otci Herodovi, bál se tam jít, ale na pokyn ve snu se obrátil do končin galilejských a usadil se ve městě zvaném Nazaret, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroků, že bude nazván Nazaretský. Josef poslušnost Boží vůle spojoval s moudrou starostlivostí, jak vidíme při jeho návratu. Poslední zpráva o Josefovi je v Lukášově evangeliu v souvislosti s poutí dvanáctiletého Ježíše do Jeruzaléma. Hned v prvním verši se zrcadlí uspořádaný náboženský život, když každý rok chodívali o velikonočních svátcích do Jeruzaléma. Když však vše vykonali a vraceli se domů, zůstal Ježíš v Jeruzalémě, aniž to jeho rodiče zpozorovali. Protože se domnívali, že je někde s ostatními poutníky, ušli den cesty a pak jej hledali mezi svými příbuznými a známými.

Když ho nenalezli, vrátili se a hledali ho v Jeruzalémě. Po třech dnech jej našli v chrámě, jak sedí mezi učiteli, naslouchá a dává jim otázky. Všichni, kteří ho slyšeli, divili se rozumnosti jeho odpovědí. Když ho rodiče spatřili, užasli a jeho matka mu řekla: „Synu, proč jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec a já jsme tě s úzkostí hledali.“ On jim řekl: „Jak to, že jste mne hledali? Copak jste nevěděli, že mám být tam, kde jde o věc mého Otce?“ Ale oni jeho slovu neporozuměli. Pak se s nimi vrátil do Nazaretu a poslouchal je. Z Markova evangelia vyplývá, že se Ježíš vyučil v Josefově řemesle a že v době jeho veřejného vystoupení již Josef nežil, že Josef zemřel v období Ježíšovy dospělosti. Josef měl tu čest umírat v Ježíšově blízkosti, snad přímo v objetí Spasitele. Ježíš mu jistě v té chvíli oplácel lásku, takže se Josef loučil se světem v ovzduší Boží lásky a milosti. To byl důvod, pro který je uctíván jako patron dobré smrti. Jeho jedinečná úloha mu zajistila i významné místo v úctě Církve.

„JDĚTE K JOSEFOVI.“ (Gen. 41, 55)

Svatý Josef pocházel z královského rodu Davidova, v té době zchudlého. Byl tesařem. Evangelium ho nazývá „mužem spravedlivým.“ Zasnoubil se s Pannou Marií, setrval v ustavičném panictví, k němuž se slibem zavázal. Podle židovského obyčeje Panna Maria zůstala ještě celý rok v ústraní otcovského domu. Evangelista Lukáš vypravuje, jak Anděl zvěstoval Panně Marii narození Vykupitele, Josef pak, když zpozoroval požehnaný Mariin stav, chtěl jí dát v soukromí a bez úředního dosvědčování propustný list, aby nebyla mezi lidmi zlehčena, avšak byl poučen andělem a uvedl Pannu Marii do svého domu. Josef nebyl jen ženich, nýbrž pravý manžel Panny Marie. Uzavřel s ní skutečné a pravé manželství; jejich pojítkem byla Boží láska, jež obdařila jejich manželství nebeským Plodem, počatým zázračně.

Svatý evangelista Lukáš vypravuje, že Josef šel s Pannou Marií do Betléma, kde se mu dostalo skvělé odměny za obětavou péči a věrnost. První po Marii spatřil vtěleného Božího Syna a klaněl se mu, byl svědkem slávy, kterou

tří mudrcové z východu poctili narozeného Vykupitele. Také Josefovi požehnal Simeon v jeruzalémském chrámu, když tam bylo Božské Dítě obětováno. Josef odvrátil nebezpečí, které hrozilo Dítěti, útekem do Egypta. Potom se vrátil s Dítětem a s jeho matkou do Nazaretu a živil je prací svých rukou. Evangelista Lukáš také vypravuje, jak Josef a Maria vzali dvanáctiletého Ježíše s sebou na velikonoční slavnost do Jeruzaléma, a dodává, že Syn Boží „své rodiče poslouchal.“ Nevíme nic určitého o roku a místě smrti svatého Josefa. Podle obecného mínění zemřel Josef v Nazaretě ještě dříve, než Kristus Pán počal konat veřejný učitelský úřad. Písmo svaté se o něm již nezmiňuje ani při svatbě v Káni Galilejské. To, že při Kristově smrti již nebyl mezi živými, lze s jistotou soudit z té okolnosti, že by Kristus svou matku odevzdal do jeho ochrany.

Byli světci, kteří našemu Pánu stáli blíže než mučedníci nebo apoštolé. Jelikož však tyto svaté osoby zcela zmizely v záři jeho slávy a za svého pozemského života nevystupovaly zevně, dlouhou dobu se jim nevěnovala pozornost. Tak je to se svatým Josefem. Jeho vznešenost na základě Písma svatého uznává celý svět, ale úcta a zbožnost k němu má teprve pozdější původ. Velké zásluhy o rozšíření úcty k svatému Josefu má svatá Terezie, která píše: „Za svého přímluvce u Pána jsem si vyvolila svatého Josefa a vroucně jsem se mu doporučila. A vskutku: jasně jsem poznala, že tento můj otec a pán mne vysvobodil z mé tehdejší nouze i z větších nebezpečí, která hrozila mé cti a spáse mé duše, a udělil mi ještě víc, než oč jsem prosila. Nevzpomínám si, že bych ho dosud o něco prosila a on by mi to neudělil. Prosím jen pro lásku Boží: kdo nechce věřit mým slovům, ať to zkusí sám; potom jistě ze zkušenosti pozná, jak velký užitek z toho máme, doporučíme-li se tomuto slavenému světci a uctíváme-li ho zbožně.“ Tato světice často zakusila zvláštní ochranu svatého Josefa. Nejen v časných potřebách se máme obracet na svatého Josefa. Ještě více ve věcech duchovních. Svatá Terezie nás napomíná: „Zvláště ti, kteří se oddávají vnitřní modlitbě, mají být vždy svatému Josefu nakloněni láskou. Kdo snad nemá učitele pro cvičení vnitřní modlitby, ať si vyvolí tohoto slavného světce a jistě nezabloudí.“

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Pán Ježíš měl svatého Josefa jistě stejně rád, jako svou matku Pannu Marii. Prosme ho:

Za Církev, velikou rodinu Božích dětí, aby žila v lásce a svornosti.

Za všechny, kteří svou prací slouží druhým, aby je práce těšila a dařila se jim.

Za lidi, kteří žijí a pracují daleko od domova, aby dobře trefili domů jako Josef z Egypta.

Za ty, co žijí v chudobě, aby měli vždycky, co potřebují nezbytně k životu.
Za lidi staré a umírající, aby jako svatý Josef zemřeli v péči laskavých rukou.

Bože, tys ve své dobrotě vyvolil svatého Josefa za strážce Svaté Rodiny. Ať i nám je ochráncem na zemi a přímluvcem v nebi. Skrze Krista, našeho Pána. – Amen.

Nebo:

Hospodin důvěřoval svatému Josefovi a do jeho péče svěřil Pána Ježíše a Pannu Marii. S důvěrou se modleme za ty, kdo jsou nám svěřeni, i za všechny lidi a volejme:

Za všechny, kdo věří v jediného Boha, za jejich pokoj a vzájemnou úctu.
Za spravedlnost a mír mezi lidmi i národy.
Za manžele, za jejich lásku k sobě navzájem i k dětem.
Za ty, jejichž manželství je v krizi nebo se rozpadlo.
Za rodiče, kteří se nemohou radovat z osudu svých dětí.
Za lidi, jejichž práce je nedostatečně ohodnocena, a za nezaměstnané.
Za ty, kdo jsou ponižováni pro svůj původ.
Za lidi, kteří se ocitli v těžké situaci, a za ty, kdo ztratili všechnu naději.
Na přímluvu svatého Josefa za ty, kdo jsou blízko smrti.
Za sebe a za všechny křesťany, za naši odvahu a ochotu nechat se vést Duchem svatým.

Pane, vyslyš modlitby věřících, kteří sami sebe i jeden druhého svěřují do tvých rukou. Tobě buď chvála nyní i vždycky i na věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Bože, tys ustanovil svatého Josefa, aby oddaně sloužil tvému Synu, narozenému z Panny Marie; prosíme tě, dej, ať také my s vnitřní opravdovostí konáme službu u tvého oltáře. Skrze Krista, našeho Pána. – Amen.

PREFACE O SVATÉM JOSEFU

Poslání svatého Josefa

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otcí.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky, abychom tě skrze našeho Pána Ježíše Krista chválili a oslavovali a dnes, abychom ti děkovali také za svatého Josefa. Neboť on byl muž spravedlivý, a tys ho dal za snoubence Bohorodičce, Panně Marii; on byl služebník věrný a moudrý, a tys mu svěřil Svatou Rodinu, aby jako otec chránil toho, který se mocí Ducha svatého stal člověkem, tvého jednorozeného Syna, našeho Pána Ježíše Krista. A proto tě chválíme a oslavujeme a se všemi nebeskými zástupy radostně voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ Mt 25,21

Služebníku dobrý a věrný, pojď se radovat se svým Pánem.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Přijali jsme, Bože, pokrm spásy a prosíme tě: stále nás provázej svou přízní a na přímluvu svatého Josefa v nás ochraňuj, cos nám daroval. Skrze Krista, našeho Pána. – Amen.